

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose št. 7

Cena: Posamezna št. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček, račun: št. 24/12410

Leto VII. - Štev. 37

Gorica - 15. septembra 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

PRED NOVIM ŠOLSKIM LETOM

Sole se zopet odpirajo. Popravni izpiti so že skoraj zaključeni. Vse je v pripravi za novo šolsko leto. Mnogi učenci že komaj čakajo, da se zopet srečajo s starimi poznanci. V šole pa stopajo tudi novi začelniki. Za starše je šola danes dvojna skrb. Prva skrb so stroški za obleko, prevoz in šolske potrebine. Druga skrb pa je, v katero šolo z otrokom? Zaveden Slovenec se ne vprašuje, v katero šolo naj pošlje svojega otroka. To delajo le omahljivi, narodni mlačneži. Ljudje, ki ne vidijo v perspektivo bodočnosti. Ali naj oče Slovenec in mati Slovenka pošljata svojega otroka v tujo šolo? To bi bil zločin nad narodom. Zločin tudi proti peti božji zapovedi, ki zapoveduje: »Ne ubijaj!« Ne ubijaj narodne pripadnosti v sebi in svojih otrokih! Zavedajmo se, da je šola najhujša potujočevalnica. Koliko naših sinov se je v preteklosti zgubilo, prav zaradi tega, ker so pili tujo učenost, se učili iz tujih knjig, poslušali tuje učitelje, obiskovali tuje šole.

Poglejmo v slovensko preteklost. Naše politične zahteve so vedno bile RAVNOPRAVNOST SLOVENSKEGA JEZIKA V ŠOLI IN URADIH. Če smo po dolgih desetletjih to pravico dosegli, se je tudi poslužujemo. Starši imajo pravico, da svojemu otroku izberejo ono šolo, katero hočejo, in jih pri tej izbiri ne sme nihče ovirati. Toda starši, vedite, da pripadate slovenski skupnosti, da ste dolžni to skupnost podpirati in število krepite. Za naše narodne pravice je preteklo veliko krvi, za naše narodne pravice so trpeli naši ljudje po ječeh. Ker imamo danes slovensko šolo, SPADA SLOVENSKE OTROK V SLOVENSKE ŠOLE!

Včasih tožimo, da nam kratijo naše osnovne narodne pravice. Naši politični predstavniki se bore pred oblastmi, da nam priznajo, kar nam po božjih in človeških postavah pripada. In mi naj bomo mlačni in brezbržni? Zastonj vse vpitje, če se sami ne zganemo in nimamo niti toliko narodne zavednosti in ponosa, da bi pošljali svoje otroke v slovensko šolo. Koliko je tarnanja, da smo 25 let trpeli pod fašizmom, da so nam vzeli kulturne domove, gospodarske ustanove, šole, da nismo smeli slovensko govoriti in peti, da so iz cerkva podili naše vernike in duhovnike zato, ker smo hoteli biti Slovenci. Da, res je vse to. Toda tisti časi so za nami. Težak je bil tudi naš doprinos, da je vse to minilo. Danes je čas svobode. Imamo kulturne prireditve, pa jih ne obiskujemo, obnavljajo se gospodarske ustanove, pa premalo sodelujemo, imamo šole od otroških vrtcev do popolnih srednjih šol, pa se vendar zgodi tu in tam, da slovenski starši ne pošljajo svojih otrok v slovenske šole.

Slovenska šola jim je na poti

Slovenska šola ima mnogo sovražnikov. Napadajo šolo, njene učitelje in profesorje. Pogostokrat politične oblasti sprašujejo, če pošljate svoje otroke v slovensko šolo. Delodajalci črno gledajo na uslužbenca, ki pošlja svoje otroke v slovensko šolo. Trgovec in gostilničar se bojita za svoje odjemalce, če pošljata svoje otroke v slovensko šolo. Proč s takim strahom! Ta komedija je že stara tisoč let, bi dejali z našim Cankarjem.

Slovenec namprotni šovinistični tisk in ves upravni aparat je že na delu, samo da bi iztrgali mladino slovenskim šolam. V Trst je prispel

sam Diego de Castro, bivši politični predstavnik rimske vlade pri ZVU po letu 1952. Ta mož je imel, ob 50. letnici društva Dante, predavanje o obrambi italijanstva v Trstu. Lotil se je seveda tudi slovenske šole. Slovenske šole so zanj novost, so korak nazaj, so poraz in neuspeh borbe za ohranitev italijanstva v Trstu. Mož se je spotaknil ob naši skromni šolici v Mavhinhah in Gabrovici, ki da nimata niti 10 učencev. Pozabil pa je popolnoma, da so lani ustanovili v Ricmanjih italijansko šolo, ki tudi ni imela 10 učencev!

Kar pa zadeva statistične podatke, ki jih je podal De Castro in objavil »Il Piccolo« 10. sept. 1955 pa svetujemo, naj si ogleda, kaj je objavil 5. julija 1955 v »Piccolo Sera« neki Giovanni Palladini. Šele ko bodo številke enotne, potem kaj povedo. Dokler pa so razlike za okoli 100 učencev pri enem in drugem, izgubi dokazovanje vsako moč. Res je, da večina ljudi ne hodi iskat uradne statistike, a s tem naj gospodje, kova De Castro in Palladini, ne računajo. Starši, ne verjemite onim, ki vas plašijo, da vaš otrok s slovensko šolo ne bo našel kruha ali da ne bo mogel nadaljevati svoje izobrazbe. Slovenske šole so ravnopravne, so državne. Učenci naših šol znajo en jezik več in lažje najdejo zaposlitev. Še vedno velja načelo: Kdor več zna, več velja! Učenci naših strokovnih šol so na delu, absolventi trgovske akademije imajo službo, absolventi gimnazije nemoteno nadaljujejo svoje študije na italijanskih, jugoslovanskih in avstrijskih univerzah. Letos je prejel dijak, ki je dovršil našo gimnazijo v Trstu, študijsko nagrado za šolanje v Združenih državah Amerike. Ali ni to priznanje?

Zato starši, proč s pomisleki! Vaš otrok spada v slovensko šolo! Meje med narodi in državami se odpirajo. Več jezikov bo znal vaš otrok, lažje bo našel mesto, ki mu pripada.

Nemčija in Rusija navežeta diplomatske odnose

Nemški kancler Adenauer je bil na težko pričakovanem obisku v Moskvi. Sovjetski voditelji so bili do nemških gostov zelo vljudni in ljubeznivi, pa nič več. Kakor so sami v privatnih razgovorih povedali, jim je šlo v glavnem zato, da bi navezali prijateljske stike z Zahodno Nemčijo. Adenauer je hotel temeljito razčistiti odnose med obema državama. Šlo mu je zlasti za osvoboditev nemških vojnih ujetnikov, za navezavo trgovskih stikov med Zahodno Nemčijo in Sovjetsko zvezo ter za težko pričakovano zedinjenje med obema Nemčijama, za katero imajo v rokah ključ samo Sovjeti. Glede zedinjenja je bil Kremelj dosledno nepopustljiv. V Moskvi so Adenauerju povedali, da lahko doseže zedinjenje le, če Zahodna Nemčija izstopi iz Atlantske zveze in stopi glede zedinjenja v pogajanje z vzhodnonemško komunistično vlado. Uspehi, ki jih je Adenauer dosegel v Moskvi so, vsaj za Nemece, majhni. Kaj drugega tudi ni bilo pričakovati. To je lepo razložil ameriški dnevnik »New York Times«, ki je napisal, da so si v Moskvi pogledali iz oči v oči sovjetski voditelji, ki imajo za pesem bodočnosti svetovni komunizem, in Adenauer, ki je v današnjem svetu prva velika ovira za nadaljnji pohod komunizma po Evropi.

PORTIČ V KRIZU. — TU SI DOMAČI RIBIČI SLUŽIJO SVOJ KRUH, KI JE GRENAK IN TRD, ČEPRAV SE ZDI ŽIVLJENJE OB MORJU LAHKO IN ZANIMIVO.

POLITIČNE NOVICE

Spor za Ciper

Spor za otok Ciper, ki je angleška kolonija, a bi ga radi imeli Grki in so zaradi tega skočili še Turki, bi sam po sebi ne bil toliko pomemben, ako bi ostal omejen na prizadete države. Temu pa žal ni tako. Prepiranje za Ciper je zasekalo globoko rano v Atlantsko zvezo in je prva posledica politike popuščanja, ki se je pričela na konferenci štirih velikih v Ženevi. Je namreč prvi znak za rahljanje zahodne protikomunistične skupnosti, ki je bila močna, dokler so zahodni narodi vedeli, da jim preti komunistična nevarnost, ki je vsem skupna. Ko so Amerikanci in Angleži po ženevski konferenci povedali, da je ta nevarnost zdaj manjša — dasi se komunistična nevarnost v resnici ni nič zmanjšala — so se Grki postavili za Ciper ter so se zaradi tega skregali z Angleži in še bolj s Turki. Danes je položaj tak, da Grki

že iščejo prijateljstvo z balkanskimi komunističnimi deželami, z dosedanjimi zavezniki Turki pa se gledajo kot pes in mačka. Zaradi protigrških izgrediv v turških mestih je napetost med obema državama tako velika, da se je celo Tito ponudil za posredovalca med njima. Tako vidimo, da posledice omiljenja napetosti utegnejo postati za zahodno skupnost nevarne, ker se prijateljstvo med njimi krha, komunistične države pa še dalje držijo skupaj in mislijo na zavojevanje vsega sveta za komunizem. Vse pa so skuhalci Angleži, ki nočejo dati Cipra Grkom, ki imajo na otoku večino. Ciper bi tudi kot grško ozemlje lahko služil za zahodno oporišče v vzhodnem Sredozemlju.

Francija in Maroko

Francosko-maroški spor je vsaj na papirju rešen. Francoska vlada se je sporazumela z zastopniki maroških nacionalistov o načrtu za bodočo rešitev krize. Načrt je odobril bivši sultan Ben Jusuf, ki je v pregnanstvu na Madagaskarju. Sporazum predvideva, da bodo v Maroku volitve in dežela bo dobila predstavniško vlado, ki naj pripravi Maroku sodobno demokratično ustavo. Ben Jusuf bo lahko šel iz pregnanstva na Madagaskarju v Francijo, moral pa se bo odpovedati političnemu delovanju. Če ga bo novi parlament pozval, se bo lahko morda vrnil na prestol. Ovira za ta načrt pa je sedanjí sultan Ben Arafa, ki se noče odpovedati. Francozi ga zdaj prepričujejo, naj to stori prostovoljno, in nekateri krogi izražajo upanje, da bo morda sprejel njihovo željo. Če ne bi hotel mirno oditi, bi zaradi njegove odstranitve utegnili v deželi nastati novi nemiri.

Martino v Londonu

Italijanski zunanji minister Martino je imel v Londonu razgovore z britanskim zunanjim ministrom Mac Millanom. Razgovorjalo sta se zlasti o tem, da bi tudi manjše evropske zaveznice države sodelovale s tremi zahodnimi velesilami pri določanju skupne politike, s čimer bi odpadlo precej nezadovoljstva in godrnjanja med manjšimi državami, ki tudi hočejo biti upoštevane.

Znamke v Posarju

Poštna uprava Posarja ima namen uporabiti letošnjo jesen slike in grafike Duererja za motive na svojih toliko iskanih znamkah Volkshilfe (ljudska pomoč). Poštna uprava Posarja je znana po svojih krasnih serijah znamk, ki prikazujejo motive iz krščanskega življenja.

DROBNE NOVICE

Odprava potnih listov

Evropski svet držav, ki je pretekli teden zboroval v Parizu, je preučeval in sprejel predlog, naj članice evropske skupnosti odpravijo potne liste. Članice: Italija, Belgija, Francija, Zap. Nemčija, Luksemburg in Posarje, so pripravljene ukiniti potne liste in državlani bodo lahko potovali v te države samo z osebnimi izkaznicami.

Snemanje filma v puščavi

Ekspedicija avstrijskega Miva-filma se je napotila v Saharo v predel Geryville, kjer je misijonska postaja belih menihov. Predel je povsem puščavski, velik kot Avstrija. Šteje 80.000 prebivalcev, a med njimi je samo 800 katolčanov. Vodstvo ekspedicije Miva-film je bilo zaupano superiorju Villaretu. Obiskali so nomade v puščavi, Arabce in Berberce, revne in bogate. Vročina je strahotna, saj doseže 70 stopinj. Sence v puščavi ni nobene. Silna vročina in puščavski viharji so zelo otežkovali izvedbo filma. Znani filmski kaplan prof. Franz Hubalek navzlic težavam upa, da se bo mogel že ta mesec vrniti z zbranim materialom v Avstrijo.

Drago plačana nova odkritja

Zdravniške vede so v zadnjem obdobju zelo napredovale, toda ne brez žrtve. Posebno so prizadeti radiologi, ki proučujejo atomsko izžarevanje in njegov učinek na razne bolezni. V Milanu so dne 3. septembra odrezali levo roko zdravniku radiologu Pierluigiju Valdini, ki se je zastrupil pri svojih dolgotrajnih raziskovanjih atomskega izžarevanja. Podvrget se je težki operaciji z izredno vedrostjo. Operacija je dobro uspela in dr. Valdini je mnenja, da se lahko dela tudi samo z eno roko.

Druga žrtev je mlada 33-letna zdravnica iz Ancone Ines Marini, ki je šest let skrivala svojo težko zastrupitev in kljub vsem močnim zvesto nadaljevala svoje delo. Sedaj se bo morala podvreči dolgotrajnemu zdravljenju. Sama je izjavila: »Nisem še tako slaba, da bi umrla. Ozdravela bom in nadaljevala z delom.« — Kolikokrat ljudje po krivici obtožujejo zdravnike in ne vedo za kakšno ceno oni prodirajo v skrivnost raznih bolezni in njihovega zdravljenja.

Žalostna ugotovitev

Ameriški sodnik Julij Miner, ki toži, da se v Ameriki vedno bolj množijo zločini med mladino, pravi, da se vedno najde dovolj dolarjev, kadar gre za borbo proti raku, srčni bolezni, otroški paralizi ali proti drugim boleznim. Vedno pa ostane mo gluhi pred zahtevami, ki so bolj nujne in ki se tičejo moralne in duhovne zaščite.

Konrad Adenauer v Moskvi pri maši

Nemški kancler Konrad Adenauer je voditelj krščanske demokratske stranke v Nemčiji. Vedno je bil odločen katoličan. To je pokazal tudi zadnja nedelja, ko se je nahajal v Moskvi na razgovorih s sovjetskimi voditelji. Zjutraj je najprej šel k nedeljski maši v kapelo francoskega poslanstva, ker druge katoliške kapele ni v Moskvi, nato šele je odšel na razgovore. Moskvičani so bili zelo začudeni nad tem, da nemški kancler hodi ob nedeljah k maši. — Koliko katolčanov pa je, ki na nedeljo ne najdejo časa, da bi šli k sveti maši v svoji vasi ali mestu, in niso ministri in niti ne med boljšeiki.

Nova zamisel patra Pierra

Ob cesti Henrika IV. vzdolž reke Seine pri Parizu je sloviti pater Pierre postavil naselje iz šotorov, kjer morejo prebivati vsaj za šest tednov tisti nesrečniki, ki so brez doma. Zjutraj ob sedmih dobe zajtrk, nakar morajo vsi zapustiti naselje za ves dan razen mater in otrok. V naselju posluje zdravstvena in socialna pomoč. Zdravstveno službo opravljajo brezplačno zdravniki, ki simpatizirajo z gibanjem patra Pierra.

Vprašujete odgovarjamo

NEPODPISANA PISMA. Gospod urednik, kaj Vi napravite, če Vam kdo pošlje nepodpisano pismo? Takole v uredniških razgibanjih listov, kakor je ta nam dragi »Kat. glas«, gotovo včasih dobite pismo kakšnega poklicnega zajca, ki brene v vašo uredniško mizo in steče, reva, brez podpisa. Vprašujem tudi, ali je sploh pametno takšno pismo brati? Ali veste po uredniških, kako bi take zajce odkrili?

S. K.

Za Vaše zanimivo, a zelo lahko vprašanje imam ta recept: nepodpisana pisma naj romajo vedno v koš! Ko dobite pismo, pogledajte najprej in vedno, kdo je podpisal. Če podpis ni, pisma nikar ne berite, takoj ga strgajte in v peč s to zajčjo dlako! V takih mizernih nepodpisanih pismih je vedno kaj, kar človeka razjezi in razburi. Jeza pa škodi lepoti in zdravju! Poznam moža, ki ima poleg svoje velike pisalne mize poseben koš za nepodpisana pisma. Kadar ga mora rabiti, reče vedno: veliko neprijateljev, veliko častilcev! O spisovateljih nepodpisanih pism bi rekel še to: ali so diktorji ali po Vaše pravi zajci! V vsakem slučaju v naš demokratični čas ne spadajo, zato le v koš z njimi in njihovimi umotvorji! — Odkriti jih more edino tajna policija, če ima njihove prstne odtise. To v odgovor na Vaše vprašanje!

ROMANJA V SLOVENIJO. Večkrat razmišljam, zakaj naši gg. duhovniki nikoli ne organizirajo romanja na Brezje ali na Trsat ali na Sv. goro. Sedaj, ko je tako olajšan prehod čez mejo, bi vendar naredili kakšno veliko romanje v Slovenijo. Kaj pravite?

Hvaležni romar

Vaše vprašanje je zelo kratko, a odgovor mora biti daljši, da bi vsaj nekateri razumeli.

Zaradi zadnjih olajšav čez mejo ni mogoče napraviti romanja na Trsat ali na Brezje, ker so ti kraji daleč za določenim pasom ob meji. Na Sv. goro pri Gorici posamezniki lahko romajo, skupno pa verjetno ne bomo šli, dokler traja sedanje versko preganjanje v Sloveniji.

Nikar se ne varajte z znanim odgovorom, ki ga trosijo po tržaskih vaših titojskih kulturniki, ki pravijo: bili smo v Sloveniji na izletu, bili smo tudi v cerkvah; videli smo polne cerkve ljudi, ki molijo, videli smo duhovnike, ki mašujejo, spovedujejo, saj je vse v redu, vsak lahko moli in veruje kakor hoče! Ta izgovor titojskih ljudi je popolnoma prazen! Pove samo to, da sedanji režim ni posnemal tudi tukaj Moskve, ki je spodila to pomlad zadnjega katoliškega duhovnika iz Rusije! Verska svoboda ni samo odprta cerkev in v njej služba božja, verska svoboda je vse, kar uživamo mi na Primorskem, čeprav tudi tukaj zaradi pretiranega nacionalizma ni povsod vse v redu! Obstaja pa veliko upanje, da se bo zdrav duh londonskega sporazuma tudi na tem polju kmalu začutil!

**Na kvatno nedeljo
spomnite se
naših semenišnikov!**

KAJ JE Z NAŠIMI PEVSKIMI ZBORI?

O KRIŽIH IN TEŽAVAH CERKVENIH
ZBOROV NA TRŽASKEM

(Nadaljevanje — III DEL)

Če bi samo pregledali težave ter razvoj tržaskih zborov v preteklosti brez pogleda v bodočnost, bi bilo zelo pomanjkljivo. Zato pogledajmo še, kaj nam obeta prihodnost. Govorili smo v prvem članku o krizi naših pevskih zborov. Naravno je, da si človek zastavi vprašanje, ali bodo cerkveni

DUŠAN JAKOMIN

ni zbori na Tržaskem premagali to krizo. Kar se tiče vprašanja cerkvenih zborov, smo, po našem mnenju, v prehodni dobi, v dobi, ko se nekaj pripravlja, in ta nekaj je lahko dobro ali slabo. Od nas, ki sedaj živimo, je odvisno, da ustvarimo tem zborom take pogoje, da premagamo to trenutno stanje. Izgledi so, da bodo zbori to krizo premagali. Se nikoli se namreč ni posvečalo toliko pozornosti pevskemu problemu kot v tem času. Opažamo povsod dobro voljo, kar pomeni dober začetek. Glavno je, da se to nadaljuje. Pred časom sem srečal starejšo pevko, ki mi je z zadovoljstvom takole rekla: Vendar ste se začeli zanimati tudi za nas! To je bil tudi neke vrste očitke: Zakaj niste tega napravili že prej?

Ustanovljen je bil center, ki skrbi za pevske potrebe in probleme cerkvenih zborov ter za njih napredek in razvoj. To je prvo! Najprej mora biti nekdo, ki se za stvar zanima, priganja k delu, vzbuja zanimanje. Zdi se, da se še vedno premalo zavedamo, kakšnega velikanega pomena so cerkveni zbori, bodisi v verskem oziru bodisi v narodnem. Imamo v rokah velikanško silo, ki je ne znamo uporabljati in, kot rečeno, ta sila ima močno tradicijo, da ne bo tako zlepa uničena. Če pa bo kdo ugovarjal, naj se pregleda resnično stanje naših zborov, in se bo ugotovilo ravno nasprotno, je to največji dokaz naše neizpolnjene dolžnosti. Če bi našim zborom do sedaj posvetili večjo skrb, bi bili na boljši stopnji. Če smo se kje šele sedaj prebudili, ni še prepozno; drži samo ena beseda: Naprej!

Nimamo publikacij in potrebnih not! Za note je sedaj poskrbljeno. Naši zbori imajo na razpolago, kadar hočejo in kolikor hočejo potrebnih not v čedni obliki ter po nizki ceni. In to je precej!

Poleg tehničnih vprašanj ne smemo prezreti glavno, to je jasnost načel. Naši zbori se morajo tudi idejno razčistiti, da ne bo v njih nikake razprtije, razcepljenosti, ker to lahko postane zanje usodno. Enotnost da, ampak v zdravih načelih.

Cerkveni zbori so, lahko rečemo, del cerkvenega osebja, saj tesno sodelujejo z duhovnikom-mašnikom. Pri veliki maši mu odgovarjajo kakor strežniki pred oltarjem. V moči te ugotovitve je umevno in naravno, da ima pri cerkvenih zborih duhovnik glavno in končno besedo. Ker je ta odgovoren za vsako stvar v cerkvi, je odgovoren tudi za cerkveno petje ter za cerkvenega pevca ali pevko. Končno duhovnik sam ni nesporen gospodar v cerkvi. On sam mora najprej ubogati ter zahtevati, da se v cerkvi spoštujejo in izvedejo cerkveni predpisi. Kdor misli drugače, se zelo moti. Do te jasnosti in razčiščenja mora priti povsod, da se bo lahko mirno nadaljevalo z delom.

Tu se vidi, kako bi tržaski Slovenci nujno potrebovali škofijski odbor za cerkveno petje, ki bi v moči škofovega poverjenja skrbel in dajal smernice za cerkveno petje.

V naše zборе mora priti nov duh, to je organizacijska spopolnitev. Pevec se morajo povezati med seboj tudi družabno, da bo tako pevski zbor močna in trdna skupina, ki ne bo omahovala ob vsaki nepriliki, kar privede pogosto do kreganja in izstopov.

Zato veliko pomaga mesečna članarina. To zelo poveže pevce med seboj. Poleg vaj pevci sami nekaj žrtvujejo za svoj zbor s tem, da dajo svoj prispevek. Skupna blagajna, ki polagoma raste s tem mesečnim prispevkom, z raznimi darili ali

Seznam občin novogoriškega okraja v obmejnem pasu

Ljudje, ki hočejo v smislu vidnega sporazuma dobiti propustnice za obisk sorodnikov v obmejnem pasu, lahko prosijo za naslednje občine goriškega okraja.

OBCINA BOVEC: Bayševica, Bovec, Cezsoča, Kal-Koritnica, Log čezsoški, Log pod Mangartom, Plužna, Soča, Srpenica, Strmec, Trenta, Žaga.

OBCINA BREGINJ: Breginj, Homec, Logje, Podbela, Robedišče, Sedlo, Stanovišče.

OBCINA KOBARID: Avsa, Borjana, Drežnica, Drežniške Ravne, Idrsko, Jevšček, Jezercica, Koseč, Kobarid, Kred, Krn, Ladra, Libušnja, Livek, Livške Ravne, Magozd, Mlinsko, Poteki, Smast, Staro selo, Sužid, Svinjo, Trnovo, Vrsno.

OBCINA TOLMIN: Čadrg, Čigjnj, Dolje, Gabrje, Kamno, Kozaršče, Ljubinj, Poljubinj, Prapetno, Selee, Selišče, Tolmin, Tolminske Ravne, Volčanski Ruti, Volarje, Volče, Zadlaj-Čadrg, Zadlaj-Zabčec, Zatoimin in Zabčec.

OBCINA MOST NA SOČI (SV. LUCIJA): Bača pri Modreju, Gorenji log, Modrejec, Modrejš, Sel, Drobočnik, Stopec, Most na Soči, Tolminski Lom, Podmelec, Logaršče, Rakovec.

OBCINA KANAL: Ajba, Anhovo, Avče, Bodrež, Deskle, Doblar, Gorenja vas, Kambrško, Kanal, Kanalski vrh, Lig, Morsko, Plave, Ročinj, Selniški breg, Ukanje, Zapotek.

OBCINA KAL NAD KANALOM: Brezovo, Bizjak, Hoje, Koren, Koprivišče, Lipica, Mešnjaki, Testni, Zavrh, Zahrd, Dol, Lypa, Kal nad Kanalom.

OBCINA DOBROVO: Barbana, Belo, Biljana, Brdice pri Niblem, Brdice pri Kožbani, Breg, Brezovec, Ceglo, Dobrovo, Dolnje Cerovo, Drnovk, Fojana, Golobrd, Hlevnik, Hruševje, Kozana, Kozarno, Kožbana, Krasno, Medana, Neblo, Nosno, Plešivo, Pristava, Senik, Slapnik, Slavče, Smečce, Slovrenec, Vipolže, Višnjevik, Vrhovlje, Zalibreg.

OBCINA KOJSKO: Brestje, Gonjače, Gornje Cerovo, Hum, Imenje, Kojško, Podšabotin, Snežatno, Šmartno, Vedrijan, Vrhovlje.

napradami, je velikega pomena. Kaj kmalu se nabere prav čedna vsota. V marsikaterem zboru se to dela in dejansko pomeni močno skupno vez.

Lepo je, če zbor vodi svojo kroniko, kjer so zapisani najvažnejši dogodki zboru samega, nastopi, koncerti itd.

*

V zelo širokih obrisih bi tako bila začrtana organizacija in reorganizacija cerkvenih pevskih zborov, da bodo ti trdnjši in med seboj tudi bolj povezani.

Za naprej le pogum. Skupna dobra volja bo gotovo doprinesla dobre sadove. Ponoj, ne podcenjujem težav in ovir, a smo lahko glede tega vprašanja optimisti.

Častna je tradicija naših cerkvenih pevskih zborov, to tradicijo moramo nele nadaljevati, temveč tudi utrditi ter izboljšati. Za to smo vsi poklicani od najbolj preprostega pevca ali pevke do organistov in duhovnikov.

Vsi čimbolje in čimprej storimo svojo dolžnost!

OBCINA NOVA GORICA: Ajševica, Kromberk, Loke, Nova Gorica, Solkan, Pristava, Rožna dolina, Stara gora, Šmaver, OBCINA SEMPETER: Bilje, Bukovica, Dombrova, Sempeter, Vogrsko, Volčja draga, Vrtojba.

OBCINA SEMPAS: Osek, Ozeljani, Sv. Mihael, Sempas, Vitovlje, Izven 10 km pasu so zaselki: Krnice, Učice in Čikavec.

OBCINA RENČE: Arčoni, Gradišče pri Dornbergu, Lukežiči, Martinčiči, Mokorini, Merljaki, Oševljek, Renče, Zigoni.

OBCINA DORNBERG: Brda, Budihni, Dombrava, Draga, Gradišče, Oševljek, Potok, Prvačna, Tabor, Dornberg, Zalošče.

OBCINA MIREN: Miren, Orehovlje in Vrtoče.

OBCINA KOSTANJEVICA NA KRASU: Hudi log, Korita, Kostanjevica na Krasu, Lipa, Lokvica, Nova vas, Novo, Opatje selo, Sela na Krasu, Temnica, Vojštica.

OBCINA KOMEN: Brestavica pri Komnu, Brje pri Komnu, Coljava, Divči, Gabrovica pri Komnu, Gorjansko, Ivanjigrad, Klanec pri Komnu, Komen, Kreolišče, Mali dol, Nadrožica, Preserje, Rūbije, Sveto, Šibelj, Šofi, Škrbina, Tomačevica, Tublje pri Komnu, Vale, Volčji grad, Zagraje.

OBCINA GRGAR: Banjšice, Bate, Grgar, Ravnica, Trnovo, Voglarji. Izven 10 km pasu je zaselek Nemei.

KMEČKI DELAVCI ZAPUŠČAJO POLJA. V milanski okolici se je število kmečkih delavcev v kratkem času znižalo od 45.000 na 34.000. Kmečki delavci iščejo zaposlitve v raznih industrijskih obratih in delavnicah. Od 10 kmečkih fantov jih gre 6 iskat zaposlitve drugam, tako da ostajajo za kmečka dela po večini le starejši ljudje. Na poljih se vedno bolj čuti pomanjkanje delovne moči. To je izzvalo precej zaskrbljenosti v kmetijskih krogih.

NAJDAJŠA AVTOBUSNA PROGA V EVROPI. Iz Norveške poročajo, da bo prihleda prihodno pomlad obratovati avtobusna proga Oslo-Madrid. To bo najdaljša avtobusna proga v Evropi.

OTVORITEV KONGRESA

20. julija je bila slovesna otvoritev 36. mednarodnega evharističnega kongresa. Ob 10h je daroval pontifikalno sv. mašo španski kardinal iz Santiaga. Vse je prepevalo, a najbolj navdušeno smo vsi peli evharistično himno, ki se glasi približno takole: Pridite, hitite iz vsakega kraja, pripravljena je večerja našega Kralja.

Nebeški Vrtinar zalil je zemljo, zemlja je rodila tritico, trta zazorila grozdje sladk, iz zemlje pognalo je žito zlato.

itd.

21. julija: Na kongresnem trgu je bilo zelo zanimivo. Svete maše so se opravljale v raznih obredih. Tudi govori so sledili v različnih jezikih. Odkar sem zapustila Trst, nisem srečala nobenega Slovenca. Že prvi dan sem šla na informacijski urad in potem vsak dan, da bi iztaknila kakšno skupino rojakov, pa vse zaman. Prijazni uradnik mi je povedal, da imena prevz. g. škofa Rožmana ni v listi. Seznanila sem se z urednikom westfalskega katoliškega lista in z njegovo skupino. Večkrat me je vabil, naj se jim pridružim, a sem raje ostala sama.

Pri obedu je vsak kongresist našel na

Skrbi in prošnje križkih ribičev

Križani smo znani kot pridni ribiči in smo sploh najbolj številna skupina slovenskih ribičev. Po drugi vojni so bile v Križu 4 lampare, sestavljene iz samih Križanov, danes je samo ena in še ta malo lovi. Dve važni stvari nas tareta: slaba cesta od vasi do morja in neka prepoved od strani »Kapitanerije« iz Trsta. Prepovedano je blizu obale loviti s tartano, (če ne veste, je to mreža, s katero se postrga dno morja in se ulovijo vse ribe, ki so na dnu in ki pridejo v to mrežo), vzrok za prepoved: če se lovi s tako mrežo, se lahko odnesejo druge mreže, ki čakajo na ribe. Mi Križani smo rojeni v teh krajih, poznamo morje boljše nego svojo denarnico, ki je vedno prazna, vsako ped morja poznamo, znamo, kje mrežo trga, kje se najrajši ribe strnejo, kje je mesto kakšne ribe itd. Tujec tega ne more vedeti, ker obale ne pozna. Znamo potem, koliko stanje mreža za pasere ali za škombre in koliko časa mora biti mož na morju, koliko noči bdeti, da zasluži za eno navadno mrežo, vrh tega, kakor drugi ribiči, imamo zelo dobre oči, da od daleč razločimo stvari, in se prav nič ne bojimo, da bi komu mrežo raztrgali ali celo odnesli, kakor delajo tujci. Zato prosimo tukaj javno »Kapitanerijo« iz Trsta, naj nam dovoli, nam domačinom, ribariti s tartano blizu obale. Saj mi lovimo s starimi sredstvi na star način, z jadrom. Če pa nam nečje dovoliti tega, kar je nam neobhodno potrebno, ker za tartano je treba vetrta in pri nas je veter samo pri kraju, naj prepovedo tujcem hoditi k nam z lamparimi. Pred par tedni so bile sardele pri obali: upali smo, da si bomo lahko zaslužili za par tednov kruha, a kaj se je zgodilo? Prišle so lampare in v eni noči so vse očistile, pobrale ne samo sardele in škombre, temveč tudi pokončale majhne, šele izležene ribe. Lampare so verjetno dobile za par milijonov rib, a nam so odnesle za par mesecev vsakdanjega kruha, ker mi živimo od obale in ne od odprtega morja. Če mi ne smemo loviti pri obali, naj velja to tudi za druge ladje, ki imajo možnost loviti na odprtju, in to ne samo za tartano, temveč tudi za lamparo.

Naša cesta, ki pelje do portiča, je pravzaprav steza in sicer taka, da nihče ne ve, ali bo prišel živ in zdrav po njej, je polna luknj in namesto stopnic ima več čudno postavljenih kamnov, da mora človek pravzaprav skakati kakor koza, če si noče polomiti kosti. Polna je ta steza robide, da mora človek dobro paziti na obleko. Mi moramo tako cesto prehoditi večkrat na dan in tudi ponoči. Ali bi ne zaslužili, da nam oblasti popravijo stezo? Na primer pred dvema letoma se je neki zid podrl ravno na stezo, kamenje in zemlja sta napolnila prehod, da ob deževnem vremenu človek ne potrebuje loščila, ilovica mu dobro namaže čevlje; že par mesecev leži neko kamenje kraj ceste, ali se ne bi dalo porabiti ta dober material za popravilo steze? Saj smo tudi mi ljudje, plačujemo tudi mi davke in po tej stezi ne hodijo samo križanski ribiči, temveč tudi tuji kopalci, Avstrijci in Nemci, ki spijo v našem portiču. Kaj si bodo pa ti mislili o naši javni administraciji?

Obnovljen muzej v Ogleju

V ponedeljek 12. sept. so v Ogleju odprli obnovljeni arheološki muzej. Pri slovesni otvoritvi je bil navzoč minister Rossi.

BISERI

22. julija: Brazilija je dežela diamantov, biserv in vsakovrstnih draguljev. V velikih izložbah so razstavljeni krasni biseri, posamezni in povezani v umetniške okraske. »Madre badessa« se je za te stvari zelo zanimala in iz radovednosti sem se ji še jaz pridružila. Prodaja teh dragocenosti se vrši na svojski način. Človek gre kakor na obisk. Dvigalo nas je potegnulo v 6. nadstropje krasnega nebotičnika v Avenida Rio Branco. Vratarica, sobarice, strežniki, vsi se tako prijazno vrtijo okoli obiskovalca, da človek niti ne čuti, da so vsi le čuvaji. Na razpolago je več sob z mizicami različnih velikosti in z različnim številom sedežev kakršna skupina kupeev pač vstopi.

Prodajalci čakajo, in ko si si enega izbral, se ti predstavi po imenu. Naš je bil Gabrijel. Takoj se je začel nekak prijateljski razgovor. Gabrijel je začel govoriti o mesečnem kamnu. Kdor je bil rojen n. pr. meseca maja, za tega je primeren sturholina — to je biser zelene barve.

(Se nadaljuje)

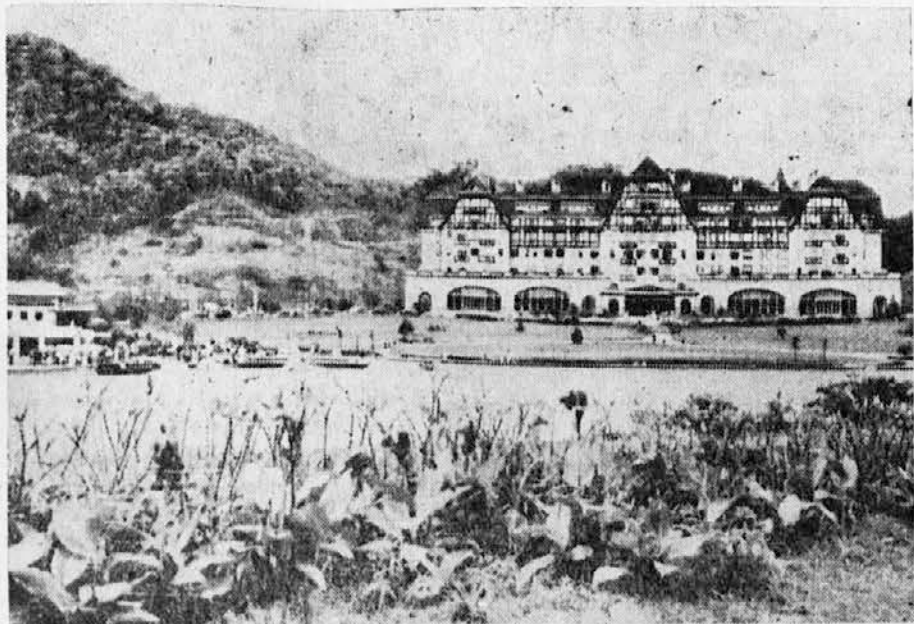
Kaj sem doživela na evharističnem kongresu v Braziliji

Po otoku raste sladkorni trs, iz katerega pridobivajo sladkor, ki ni tako sladak, kot oni iz sladkorne pese, a je bolj mokast. Otroke sem videla, kako so žvečili in srkali kose trsa. Videli smo še Guvernerjev otok in srečali druge manjše otoke, na katerih zelenijo tako zvane masne rastline (pante grasse), kakršne dičijo tržasko sohe in salone. Kosilo smo imeli na tihem in mirnem otoku Paqueta. Brazilska zemlja je zelo rodovitna in rodi trikrat na leto. Zaradi vlažnega podnebja vedno vse zeleni in cvete. Dreve neopazeno menja liste. Na drevju sem opazila drugo rastlino zajedavko in vrhu te še tretjo. Iz vej pa silijo dolge korenine in ko dosežejo tla, se zasadijo in iz njih spet zrastejo nova drevesa. Po kosilu smo se pol ure vozili po otoku, da bi si lahko boljše vse ogledali. Zdela se mi je, da se vozim po začaranem pravljicnem vrtu. Nad morjem neprestano letajo črni ptiči murubū, Carioche — prebivalci Rio de Janeiro — jim pravijo pometalci, zato, ker se hranijo z vso gnilobo, ki je najdejo.

Vse jim pride prav, imajo pa to srečo, da jih ljudje ne smejo jesti.

Naslednjega dne smo šli v gore. Čez tako zvano Kalvarijo smo prišli v Petropolis, nekdanje letovišče cesarja Petra. Kraj nosi njegovo ime. Ogledali smo si njegovo palačo in park. Čez Terezopolis

smo dosegli 1380 metrov višine in se ustavili ob vrhu »gore Božji prste«, ki sem jo večkrat opazovala z ladje. Domov smo dospeli komaj pravočasno, da smo lahko občudovali lepo nočno procesijo po morju. Vse se je svetlikalo v lučih: raznobarni reflektorji, rakete, umetne zvezde.

VILA NEKDANJH BRAZILSKIH CESARJEV.

